

ЕКСПЛУАТОВАНА ПОКРІВЛЯ ЯК ДОДАТКОВИЙ РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПРОСТІР у м. КИЄВІ

*“Існує протиріччя усякій логіці,
коли площа, рівна цілому місту,
не використовується, а шиферу
залишається лише милуватися зірками?”
Ле Корбюзьє*

Анотація. У статті на основі аналізу існуючого становища в м. Києві та на прикладі закордонних міст виявлені перспективи розвитку експлуатованої покрівлі. Обґрунтована актуальність використання величезних площ дахів промислових, житлових і громадських будівель, підземних споруд, які є незамінним резервом міських територій.

Ключові слова: експлуатована покрівля, дах, резерв території, екологія.

Протягом 2002-2010 років, значна частина прогнозних показників розвитку міста, передбачених чинним Генеральним планом м. Києва, який був розроблений згідно з розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 16.03.98 №542, та проекту планування його приміської зони на період до 2020 р., на даний час досягнута та перевиконана також. Одним з пунктів чинного генплану було – збільшення забезпеченості зеленими насадженнями загального користування з 14,4 кв. м/особу (при нормі 20 кв. м на 1 особу).

З таким ставленням до парків і скверів, яке бачимо сьогодні, вульгарним, байдужим і корисливим, зелене майбутнє нам навряд чи світить. Площі зелених зон в Україні та Києві зменшуються шаленими темпами.

Екологи додають: якщо 20 років тому кількість зелених насаджень на одного мешканця Києва перевищувало норму в чотири рази, то зараз в результаті знищення зелених зон ми наздоганяємо промислові центри України, де їх практично немає.

Наприклад, сучасний Берлін випереджає Київ за площею різного роду насаджень, хоча і українська столиця завжди вважалася зеленим містом. На кожного берлінця припадає 30 кв. м, зайнятих клумбами, чагарниками і деревами, тоді як киянину дістається лише 14,4 кв. м.

Для Києва – міста з трьох мільйонним населенням і величезним транспортним навантаженням, кожне дерево, кожен маленький сквер або парк повинні бути на вагу золота. Однак реалії свідчать зовсім про протилежне. Зелені зони не тільки не бережуться, а безжально знищуються. І це при тому, що Верховна Рада з грудня минулого року ввела заборону на вирубку парків та скверів у Києві протягом п'яти років.

Екологи переконані, що тенденція до знищення зеленого обличчя столиці як була, так і залишиться. У КП «Київзеленбуд» стверджують, що в столиці вже не вистачає територій для створення нових парків і скверів загального користування. Зате нові будинки виростають прямо на очах. Через такий дисбаланс змінюється не тільки зелене, а й архітектурне обличчя Києва.

З одного боку, нове житло має класифікацію бізнес-класу, тобто воно комфортніше, побудовано не за старими радянськими нормативами з невеликою площею квадратних метрів на одного жителя. Очевидно, при такому будинку повинен бути комфорт не тільки в квартирі, а й у дворі. Однак коли знищується вся зелена територія навколо такого будинку, тоді виникає питання – який же це бізнес-клас, якщо вся його прибудинкова територія заасфальтована, машини через брак місця для стоянки паркуються на газонах, а відчутного поліпшення рівня життя немає. За кордоном сьогодні велика увага приділяють тому, щоб новий будинок був не тільки із зручними приміщеннями, але й мав свою рекреаційну зону, яка так потрібна людині. У нас же відбувається все з точністю до навпаки: зелені насадження просто знищують.

Якщо раніше експлуатована покрівля асоціювалася з природним оточенням, то зараз велику актуальність має міська навколишня середа, і виживання в її умовах. Так звані кам'яні джунглі. Їм властива сірість і невелика кількість зелених плям (парки, алеї). Завдяки зеленим садам на дахах місто зацвіте. І не тільки. Воно ще й задихає. Адже, як відомо, рослини поглинають вуглекислий газ і виробляють кисень. Це так важливо тепер, коли на сьогоднішній день кількість автомобілів складає понад 370 на 1000 мешканців і їхня кількість продовжує зростати.

Упорядковані покрівлі здатні значно розвантажити візуальні напруги, зняти негативні емоції. Простір експлуатованої покрівлі стане придатним для відпочинку, прогулянок, спілкування, спорту, виховання дітей, і в свою чергу це збагатить міське життя новим змістом.

Екологія міста багатьма абсолютно неправильно ототожнюється тільки з завданнями охорони навколишньої природи. Для поліпшення умов життя в місті важливо мати на його території великі зелені масиви – і на додаток до існуючих, і взамін забудованих, на штучно створених поверхнях. Живі рослини на міських дахах – прекрасний символ екологічного оздоровлення міського середовища, на жаль, ще недостатньо і боязко сприймається архітекторами та будівельниками.

Натепер більшість покрівель використовується як автостоянки, посадочні майданчики для вертольотів; на них розміщуються господарські блоки або інженерно-технічні пристрої. Однак більшість покрівель залишається незайнятими, що відкриває широкі можливості зміни міського ландшафту.

Реальні потреби влаштування таких експлуатованих покрівель є значними, в містах з значною щільністю забудови, і стають надзвичайно вагомими у великих містах, зокрема в Києві.

Висновки.

Позитивними сторонами таких покрівель є:

- простір експлуатованої покрівлі сприяє поліпшенню екологічної обстановки. Цей момент особливо важливий для великих міст, де серед асфальту і бетону важко виділити місце для паркової зони. Зелень на даху ефективно очищає повітря, затримуючи більше 25% шкідливих речовин і пил, що містяться в атмосфері. Наприклад, все ті ж власті Копенгагена розраховують за допомогою озеленення дахів до 2015 р. звести парниковий ефект в місті до нуля.

- також підвищена звуко- і теплоізоляція. Експлуатована покрівля сприятиме зниженню шумового фону у внутрішніх приміщеннях, що також важливо для мешканців будинків, розташованих у жвавих автомагістралей. Крім того, в будинку під зеленою покрівлею буде тепло взимку і прохолодно влітку, що дозволить скоротити витрати на кондиціонування та опалення.

- якщо це покрівля під садом або газоном то вона прослужить на кілька років довше, ніж звичайний дах, так як рослини і шар ґрунту надійно захистять її від зовнішніх впливів і погодних умов. Термін служби такої покрівлі при належному догляді перевищує 20 років .

- економія простору і компенсація забудови. Сад на даху як би компенсує природі ту площу, яка була зайнята при зведенні будинку. Таким чином зберігається місцевий мікроклімат, а господар ділянки знову отримує свій газон, який був знищений під час будівництва фундаменту будинку.

- затримка дощової води. Ця перевага актуально для міст, де під час потужних злив стічна система може не впоратися з великою кількістю води. Сади і газони на даху поглинають частину опадів, не даючи їм потрапити на вулиці і змішатися зі стічними водами. Цілком ефективний спосіб профілактики затоплень.

- будинок під зеленим дахом – це завжди красиво, незвично і відразу привертає увагу.

Після розгляду організації експлуатованих покрівель в різноманітних умовах можна констатувати, що на основних етапах свого розвитку вони сприяли вирішенню проблеми єдності людини та природи, це завжди красиво, незвично і відразу привертає увагу, обслуговування населення взагалі. На кожному з подальших етапів розвитку, в зв'язку зі зростанням кількості населення, житлових будинків та вільної території, простежується прагнення до

економнішої експлуатації площі покрівлі. Спостерігається організація якісного формування простору покрівлі, поступове тяжіння до більш економічно вигідного та доцільного використання території міста.

Література

1. Титова Н.П. Сады на крышах/Создание садов на крыше-перспективное направление ландшафтной архитектуры/-Москва "ОЛМА-ПРЕСС Гранд", 2003г.-108стр.
2. Г.Голлвитцер, В.Вирсинг Сады на крышах/Стройиздат- Москва, 1972г., 116стр.
3. Пособие по озеленению и благоустройству эксплуатируемых крыш жилых и общественных зданий, подземных и полуподземных гаражей, объектов гражданской обороны и других сооружений. – М.: Москомархитектура, ОАО «Москпроект», 2001г.
4. Жук М.Й.Сучасні технології і особливості облаштування плоских озелених покрівель

Аннотация. В статье на основе анализа существующего положения в г. Киеве и на примере зарубежных городов обнаружены перспективы развития эксплуатируемой кровли. Обоснована актуальность использования огромных площадей крыш промышленных, жилых и общественных зданий, подземных сооружений, которые являются незаменимым резервом городских территорий.

Ключевые слова: эксплуатируемая кровля, крыша, резерв территории, экология, рекреация.

Abstract. On the basis of analysis of the current situation in Kiev and foreign cities were found it development prospects of the roof. The urgency of the use of large areas of the roofs of industrial, residential and public buildings, underground structures, which are indispensable reserve in urban areas.

Key words: operated roof, the roof, the reserve territory, ecology, recreation.